

Bezprawne wykorzystanie infrastruktury światłowodowej jako nowy typ przestępstwa gospodarczego

DARIUSZ CIERPIŃSKI

biegły sądowy oraz biegły ds. identyfikacji, wykrywania i zapobiegania przestępstwom gospodarczym i korupcji. Ekspert budownictwa, rzeczoznawca budowlany w telekomunikacji, autor wniosków patentowych.

Niniejsza publikacja prezentuje mało rozpoznany problem, jakim jest bezprawne wykorzystywanie infrastruktury telekomunikacyjnej, w celu redukcji kosztów działalności telekomunikacyjnej sprawcy.

Poza otoczeniem rynkowym czynu, autor przedstawia techniczne możliwości wystąpienia i identyfikacji procederu. Porusza zagadnienie odpowiedzialności sprawcy, wskazuje akty prawne, które mogą zostać złamane, oraz ścieżkę roszczeń o naprawienie szkody w przypadku ujawnienia procederu jako czynu nieuczciwej konkurencji, godzącego w interes przedsiębiorcy, tj. właściciela sieci światłowodowej.

Słowa kluczowe

Bezprawny dostęp, telekomunikacja, sieć światłowodowa, przestępstwo gospodarcze, infrastruktura telekomunikacyjna, ukryte wykorzystanie.

Abstract

This publication provides an overview of the problem regarding the fraudulent use of fiber optic telecommunications infrastructure for the purpose of reducing costs in the telecommunications business of the perpetrator. In the article, apart from the market environment of the illegal activity, the author presents the technical possibilities of the illegal activity and its identification.

The publication addressed the responsibility of the perpetrator for the acts listed above. The legal acts that may be broken and the path of claims for damages in the

case of revealing the illegal use of fiber optic network as an act of unfair competition that would undermine the interests of the entrepreneur are indicated.

Keywords

Unlawful access, telecommunications, fiber optic network, business fraud, telecommunications infrastructure, hidden use.

Wstęp

Od kilku lat statystyki pokazują wzrost liczby wykrywanych przestępstw wobec obrotu gospodarczego. Niewątpliwie jest to efekt zarówno poprawy przygotowania organów ścigania do tego typu działań, jak i lepszych narzędzi, głównie nowoczesnych systemów teleinformatycznych i telekomunikacyjnych.

Jednak zaplecze eksperckie ciągle jest zbyt skromne, stąd podstawową trudność w wykrywaniu przestępstw

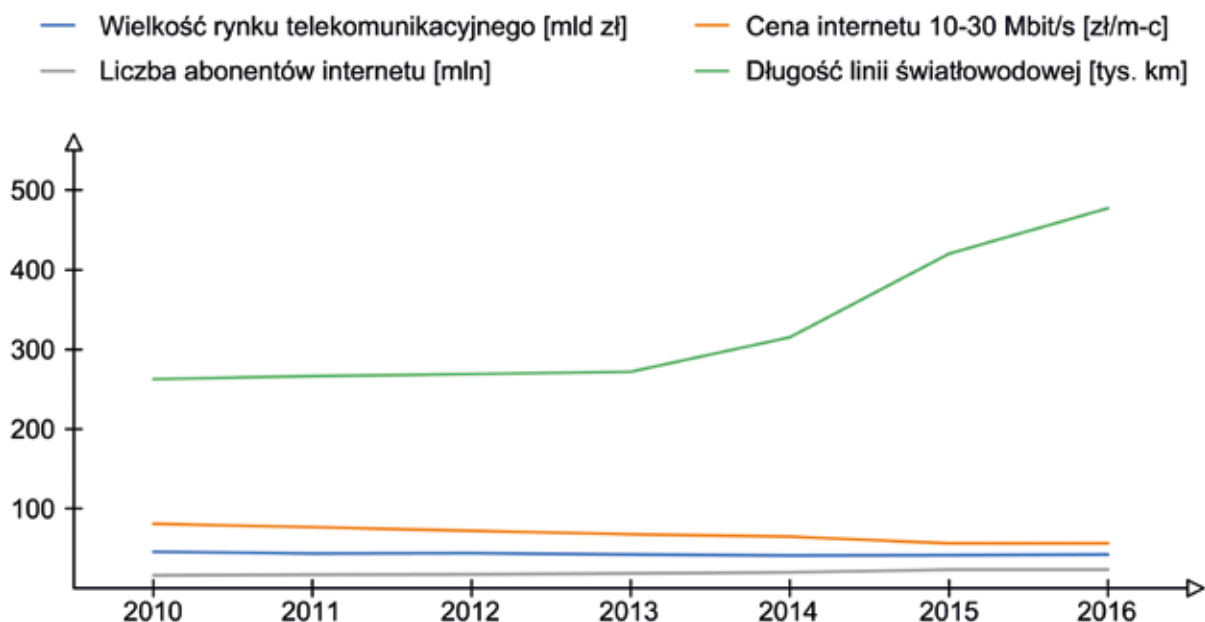
gospodarczych nadal stanowi modus operandi sprawców, oparty na novum¹, skrzętnie ukrytym w zawiłościach i wielopoziomowości zagadnień techniki lub ekonomii wielkiego gospodarczego organizmu.

Kluczowe dla procesu wykrywania i identyfikacji przestępczych procedurów jest uświadomienie sobie możliwości ich powstania w danym obszarze, a ujawnianie „białych plam” obszarów kontrolnych – najlepszym ze sposobów przeciwdziałania przestępstwom gospodarczym.

Niniejszy artykuł ma na celu wskazanie właśnie takiego novum w obszarze zasobów telekomunikacyjnych operatorów oraz naszkicowanie deliktu z jego obszarem występowania. Pozwala rozszerzyć listę ryzyka i nim zarządzać. Zwracając na problem uwagę wewnętrznych audytorów i kontrolerów, ułatwi prowadzenie kontroli, budowanie organizacji odpornej na nadużycia gospodarcze oraz eliminowanie z rynku nieuczciwej konkurencji.

1. Przestępczość gospodarcza – stanowisko Biura Służby Kryminalnej KGP. Kwartalnik Prawno-Kryminalistyczny Szkoły Policji w Pile nr 19/2014, s.68.

Parametry charakteryzujące rynek telekomunikacyjny w Polsce. (Na podst. corocznych raportów o stanie infrastruktury telekomunikacyjnej za lata 2010-2016 oraz raportów o stanie rynku telekomunikacyjnego za lata 2010-2016 opracowanych przez Urząd Komunikacji Elektronicznej.)

Roczna opłata za umieszczenie pojedynczego rurociągu z kablem światłowodowym wzdłuż drogi ustawowo ograniczona jest do kwoty 6 400 PLN za km (art. 40 par. 8 ustawy o drogach publicznych). Tylko część samorządów korzysta z prawa uchwalenia niższych opłat.

Otoczenie rynkowe i podmiotowe

Światłowodowa infrastruktura telekomunikacyjna gwałtownie rozwinęła się w Polsce w ciągu ostatnich kilku lat. Motorem napędowym tych zmian były inwestycje operatorów telekomunikacyjnych w struktury dostępowe FTTH² oraz środki unijne dysponowane w ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa. Duże inwestycje spowodowały, że łączna

długość linii światłowodowych w Polsce wzrosła na przestrzeni trzech lat o ponad 200 tys. km, co stanowi niemal podwojenie wcześniej dostępnej infrastruktury.

KOSZTY UTRZYMANIA INFRASTRUKTURY TELEKOMUNIKACYJNEJ

Dobre statystyki wzrostu i zwyżkująca satysfakcja klientów z usług szerokopasmowych, napędzana spadkiem cen dostępu do Internetu, obarczyły operatorów telekomunikacyjnych rosnącymi kosztami utrzymania infrastruktury, zarówno pod względem technicznym jak i ekonomicznym.

Umieszczona na gruntach niebędących własnością operatora cyklicznie obciąża jego budżet czynszem dzierżawnym oraz kosztami związanymi z umieszczeniem urządzeń w pasie drogowym. To właśnie te, bardzo wysokie opłaty w dużej mierze doprowadziły do kryzysu ekonomicznego kilku operatorów Regionalnych Sieci Światłowodowych.³

2. Fiber-to-the-home tłum. światłowód do domu.

3. Portal TELKO.in, artykuły z dn. 7.10.2017 i 9.11.2017 r.

KONKURENCJA NA RYNKU TELEKOMUNIKACYJNYM

Wzrost wielkości infrastruktury przy zmniejszającym się rynku telekomunikacyjnym przełożył się na spadek zysków operatorów i niestety otworzył przestrzeń dla nieuczciwych przedsiębiorców, którzy w sposób niezgodny z prawem korzystają z zasobów innego operatora. A dodać w tym miejscu trzeba, że infrastrukturę światłowodową posiadają także podmioty, których statutowym obszarem działania nie jest rynek telekomunikacyjny. Linie światłowodowe wykorzystują na potrzeby wewnętrznej komunikacji lub przesyłu danych telemetrycznych. Do tej grupy można zaliczyć m.in. operatorów przesyłowych linii energetycznych i gazociągów, wojsko, linie kolejowe oraz instytucje państwowe.

Polski rynek telekomunikacyjny to 12 157 podmiotów⁴ mogących legalnie świadczyć usługi. Zabieganie o względy konsumenta napędza walkę cenową, a najniższe opłaty przyciągają największą liczbę klientów. I tu rodzi się pokusa do bezprawnego wykorzystania cudzych zasobów. Oczywiście można stwierdzić, że brakiem rozsądku wykazałby się przedsiębiorca, który chciałby w ten sposób budować swój biznes, ale niestety, zdrowy rozsądek wcale nie tak rzadko przegrywa z chęcią uzyskania korzyści.

Obsługa infrastruktury światłowodowej

Infrastruktura światłowodowa jest w pełni pasywna i umieszczona na głębokości jednego metra pod ziemią. Czas jej żywotności to minimum 25 lat. Nie wymaga obsługi i jakiegokolwiek ingerencji służb technicznych właściciela, za to daje możliwość transmisji na olbrzymie odległości strumieni rzędu 100 Gbit/s⁵ (równowartość kilku tysięcy klienckich łączy szerokopasmowych, nie uwzględniając overbookingu).

Służby techniczne odpowiedzialne za eksploatację pojawiać się muszą na linii światłowodowej jedynie w przypadku awarii, dlatego można je mocno zredukować.

Przełącznice światłowodowe zlokalizowane są w szafie telekomunikacyjnej, znajdującej się w pomieszczeniu z kontrolą dostępu, co daje pozorne przeświadczenie o bezpieczeństwie własnej infrastruktury. Dodatkowe patchordy⁶ wpięte na zakończeniu linii światłowodowej mogłyby wzbudzić zainteresowanie obsługi przy najbliższej wizycie.

Kolejnym elementem linii światłowodowej jest umieszczone w studni kablowej złącze światłowodowe. Dostęp do niego nie stanowi większego problemu, tym bardziej, że w niektórych studniach stanowić może jedno spośród wielu złącz tam zlokalizowanych.

Modus operandi przestępstw na infrastrukturze telekomunikacyjnej

Bezumowne korzystanie z włókien światłowodowych właściciela infrastruktury telekomunikacyjnej do świadczenia własnych usług lub dalszego udostępnienia jej jako własnej i czerpanie z tego korzyści, bez ponoszenia własnych nakładów inwestycyjnych oraz opłat eksploatacyjnych, stanowi delikt.

Doświadczona ekipa wykonawcza, przygotowana do działania na infrastrukturze światłowodowej bez problemu dostanie się do studni, prawidłowo zdemontuje złącze światłowodowe i bezinwazyjnie odszuka wolne włókna światłowodowe, np. przy użyciu prostego identyfikatora ruchu optycznego (Optical Fiber Identifiers). To przecież ich rutynowe działania.

Część złączy światłowodowych na liniach daleko-siężnych umieszczona jest w zasobnikach lub studniach kablowych poza obszarami zurbanizowanymi. W takich przypadkach stosuje się głównie mechaniczne metody zabezpieczenia, które nie są wystarczająco skuteczne. Fachowo wykonane prace w złączu światłowodowym i prawidłowo wprowadzony dodatkowy kabel nie powinny na pierwszy rzut oka wzbudzić przypuszczenia o nieautoryzowanym dostępie, a dobrze przygotowana fikcyjna przywieszka kablowa dodatkowo wprowadzi wątpliwości co do kompletności posiadanej dokumentacji wykonawczej przy ewentualnym ujawnieniu.

PRZYKŁAD

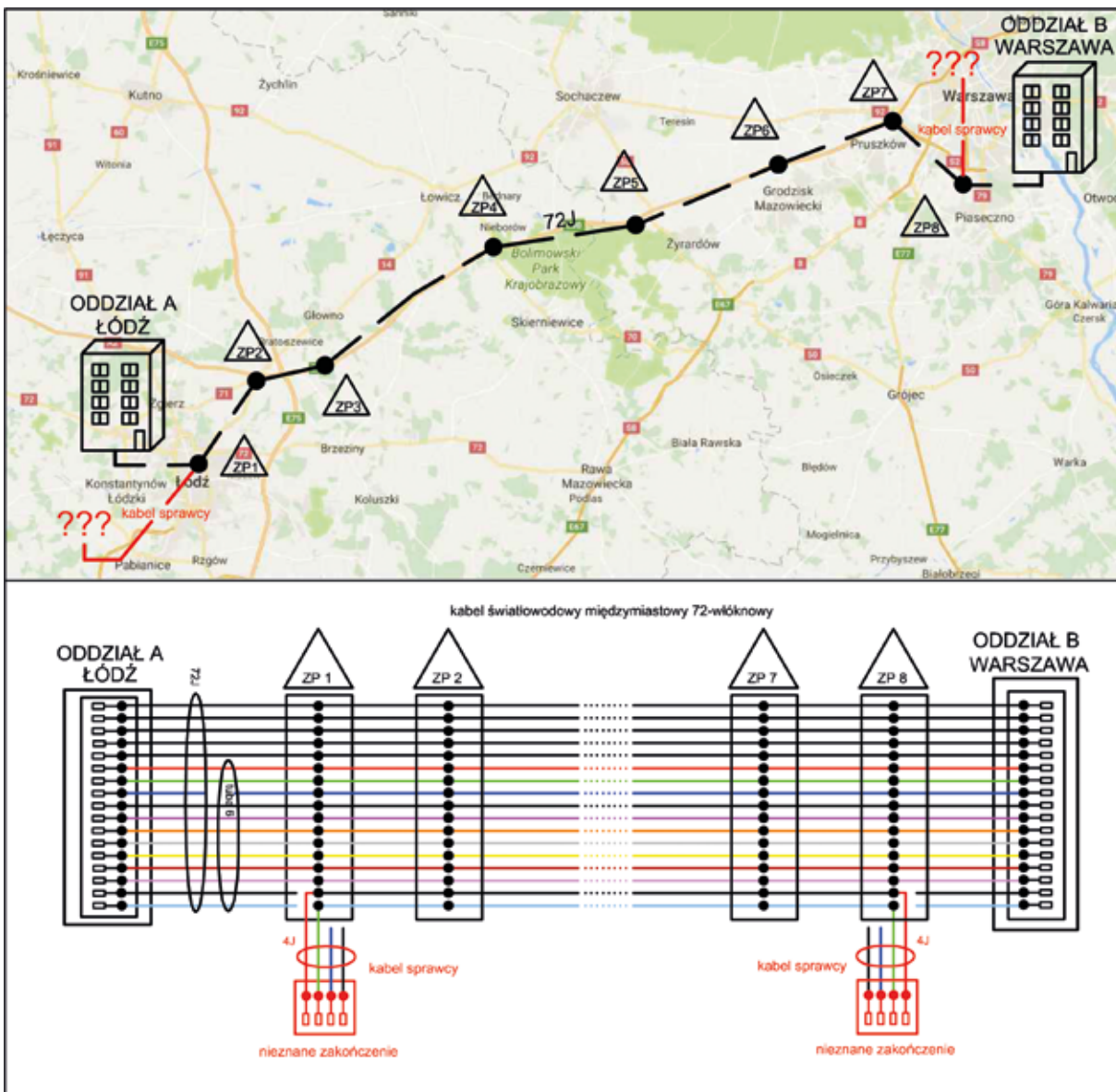
Spoglądając na schemat przykładowej linii światłowodowej w relacji międzymiastowej widać, że nieautoryzowane kable wprowadzone zostały do złącza światłowodowego nr ZP1 i nr ZP8 umiejscowionych na trasie linii światłowodowej w okolicy jej początku i końca. Drugi koniec kabli sprawca przyłączył do swoich urządzeń w bliżej nieokreślonej lokalizacji, której ustalenie nie jest sprawą prostą ani szybką. Wewnątrz złączy światłowodowych pospawano⁷

4. Rejestr przedsiębiorców telekomunikacyjnych na potrzeby Centralnego Repozytorium Informacji Publicznej, stan na 31.10.2017 r.

5. Gbit/s – gigabit na sekundę – jednostka natężenia strumienia danych.

6. Patchcord – optyczny kabel łącznikowy do łączenia włókien światłowodowych.

**Schemat linii światłowodowej w relacji Warszawa-Łódź o 72 włóknach światłowodowych (72J)
(Góra: schemat trasowy linii, dół: schemat połączeń optycznych linii)**

włókna światłowodowe wprowadzonych kabli z wolnymi lub nieczynnymi włóknami istniejącej linii światłowodowej. W efekcie stworzono w pełni funkcjonalne, a zarazem ukryte łącze światłowodowe 2J (dwa włókna), na którym

sprawca może zestawzić dowolną transmisję o wysokiej przepływności, nie ponosząc kosztów budowy i eksploatacji własnej linii lub alternatywnie umownej dzierżawy włókien od poszkodowanego operatora.

7. Włókna światłowodowe to cienkie włókna szklane o odpowiedniej czystości i domieszkach, ich łączenie odbywa się spawkarką światłowodową, w której łuk elektryczny spaja włókna.

Przygotowanie kilku analogicznych ukrytych łączy światłowodowych w oparciu o infrastrukturę światłowodową różnych operatorów pozwoli stworzyć rozległą sieć światłowodową odporną na przerwę w działaniu spowodowaną ujawnieniem i wyłączeniem pojedynczego łącza światłowodowego.

Przedstawiciel operatora a ryzyko fraudu

Odnalezienie interesujących sprawcę zasobów nie jest sprawą trudną. Może skorzystać z zasobów geodezyjnych w powiatowych ośrodkach geodezji i kartografii albo z dostępnych przez Internet danych Punktu Informacji ds. Telekomunikacji⁸ lub map Geoportalu⁹. Oczywiście najdokładniejsze dane będzie posiadał przedstawiciel operatora i dlatego to on może stać się celem do skorumpowania lub też inicjatorem takiego działania.

Niezależnie od pomysłodawcy procedury, przedstawiciel właściciela infrastruktury może stać się swego rodzaju „strażnikiem” zaistniałego czynu, skutecznie legalizującym dokumenty lub dowody oddalające podejrzenie o nieautoryzowanym dostępie do infrastruktury.

Największe korzyści może przynieść sprawcy bezprawne korzystanie z zasobów linii telekomunikacyjnych międzymiastowych, gdzie opłaty za dzierżawę włókien sięgają kilkunastu tysięcy złotych miesięcznie¹⁰, a zmiany w infrastrukturze dalekosiężnej są na tyle sporadyczne, że możliwość wykrycia zaistniałej sytuacji spada niemal do zera.

Przeciwdziałanie i wykrycie

Podstawowe działania związane z przeciwdziałaniem przestępstwom gospodarczym to identyfikacja i zarządzanie ryzykiem oszustw i nadużyć, kontrole planowe i doraźne. Informacje od sygnalistów, choć niezbyt częste, zawsze warto przeanalizować pod kątem niepożądanych zdarzeń. Dodatkowe okresowe kontrole przy tak rozległej infrastrukturze nie są prostą sprawą, ale konieczną. Informacja, że infrastruktura nie została pozostawiona bez nadzoru, powinna zadziałać odstraszająco.

RYZIKO NIEUCZLIWEGO PRACOWNIKA

Należy zdać sobie sprawę, że wykrycie naruszenia infrastruktury telekomunikacyjnej nie jest kwestią czasu, a jedynie przypadku. Szczególnie, kiedy w proceder zaangażowany jest nieuczliwy pracownik właściciela infrastruktury. Może on całkowicie uniemożliwić skuteczne wykrycie takiej sytuacji.

Z tego względu zewnętrzna kontrola doraźna wydaje się być najskuteczniejszym działaniem, które na pewno zaskoczy „strażnika”. Ponadto, zewnętrzny ekspert z właściwymi uprawnieniami będzie w stanie nie tylko odpowiednio zabezpieczyć i udokumentować wykryte naruszenie, ale również – jak po nitce do kłębka, tak po nieautoryzowanych kablach – będzie mógł z dużym prawdopodobieństwem ujawnić sprawcę, dokumentując przy tym całość badań w sposób dający materiał dla procesu odszkodowawczego.

NIEDZIAŁAJĄCE LUB USZKODZONE WŁÓKNA W LINII ŚWIATŁOWODOWEJ

Kluczowym sygnałem dla wykrycia przestępstwa, mogącym wskazać na nieautoryzowane korzystanie z zasobów jest informacja o niedziałających lub uszkodzonych włóknach w linii światłowodowej. Takie zgłoszenia często są lekceważone, ponieważ w liniach dalekosiężnych zawsze jest pewien nadmiar zasobów¹¹, a ewentualna próba weryfikacji lub usunięcia takiej awarii wiąże się z kosztami i ryzykiem przypadkowego uszkodzenia linii. Służby techniczne pomijają więc takie włókna i korzystają z innych dostępnych, tłumacząc uszkodzenie jakąś zaszłością lub uszkodzeniem fabrycznym włókna w kablu. W tym miejscu „strażnik” też jest w stanie skutecznie wypełnić swoje „zobowiązania”.

Odpowiedzialność sprawcy

Bezumowne korzystanie z infrastruktury telekomunikacyjnej to wymierne straty dla jej właściciela i nieuzasadnione korzyści oszusta, a także potencjalne zagro-

8. <https://pit.uke.gov.pl/>

9. <http://mapy.geoportal.gov.pl/>

10. „Umowa Ramowa o dostęp telekomunikacyjny do infrastruktury wybudowanej w ramach projektu „Sieć Szerokopasmowa Polski Wschodniej – województwo lubelskie” zatwierdzony przez Urząd Komunikacji Elektronicznej. Cennik Operatora Sieć Szerokopasmowa Polski Wschodniej – Podlaskie z dn. 25.09.2017 opublikowany na www.sspw.wrotapodlasia.pl.

11. Raport pokrycia terytorium Rzeczypospolitej Polskiej istniejącą infrastrukturą telekomunikacyjną oraz budynkami umożliwiającymi kolokację, lipiec 2015, Rysunek 19. Stopień wykorzystania sieci światłowodowej w rozbiu na typ zabudowy.

żenie uszkodzenia sieci. Wieloaspektowość tego czynu implikuje konieczność odwołania się do różnych regulacji, które określają zakres odpowiedzialności sprawcy.

DELIKTY

Kodeks karny ma w swoim zasobie delikt, określony jako zakłócenie działania sieci; uszkodzenie (art. 254a Kodeksu Karnego, dalej: k.k.), którego przesłanką sine qua non jest, w przypadku sieci telekomunikacyjnej, wystąpienie jej uszkodzenia i przerwy w świadczeniu usług. Wynika to z faktu, że dobrem chronionym tym przepisem jest niezakłócone funkcjonowanie infrastruktury, a nie prawo jej własności¹².

W przypadku przestępstwa gospodarczego związanego z nieautoryzowanym wykorzystaniem infrastruktury telekomunikacyjnej, uszkodzenie sieci telekomunikacyjnej może nastąpić głównie w czasie wprowadzania kabla światłowodowego do złącza przez nieprofesjonalną ekipę. W tym przypadku sprawca może ponieść odpowiedzialność na podstawie ww. przepisu, ale nie wystąpi tu czyn będący przedmiotem naszej analizy.

DZIAŁANIE NA SZKODĘ PRACODAWCY

W przypadku, gdy pracownik właściciela infrastruktury stanie się wspomnianym już „strażnikiem”, inicjatorem lub współsprawcą zaistniałego czynu, zastosowanie będzie miał przepis art. 296 a k.k.¹³. Zgodnie z tą regulacją sprawca, pełniąc funkcję kierowniczą w jednostce organizacyjnej (tu: w podmiocie będącym właścicielem infrastruktury telekomunikacyjnej), podlega karze za żądanie lub przyjęcie korzyści majątkowej lub osobistej albo jej obietnicy, w zamian za nadużycie udzielonych uprawnień lub niedopełnienie ciążącego obowiązku, mogące wyrządzić tej jednostce szkodę majątkową albo stanowiące czyn nieuczciwej konkurencji lub niedopuszczalną czynność preferencyjną na rzecz nabywcy lub odbiorcy towaru, usługi lub świadczenia. Odpowiedzialnymi na podstawie ww. przepisu mogą być nie tylko osoby sprawujące funkcje kierownicze, ale po prostu pracownicy zatrudnieni w określonym podmiocie gospodarczym.¹⁴

Pod pojęciem szkody rozumieć należy zarówno straty, jak i utracony zysk. Szkada ta dotyczyć ma jednak strat lub braku przysporzeń po stronie właściciela in-

Art. 296a § 5 k.k. Nie podlega karze sprawca przestępstwa określonego w § 2 albo w § 3 w związku z § 2, jeżeli korzyść majątkowa lub osobista albo ich obietnica zostały przyjęte, a sprawca zawiadomił o tym fakcie organ powołany do ścigania przestępstw i ujawnił wszystkie istotne okoliczności przestępstwa, zanim organ ten o nim się dowiedział.

frastruktury i mam tu na myśli właściciela infrastruktury telekomunikacyjnej, ponieważ to on jest bezpośrednim pokrzywdzonym.¹⁵

PRZEKUPSTWO MENADŻERSKIE

W parze z określoną powyżej sprzedajnością menadżerską (art. 296a § 1 k.k.), zazwyczaj idzie przekupstwo menadżerskie (art. 296a § 2 k.k.), czyli w tym wypadku przedstawiciel podmiotu, który bezpośrednio czerpał korzyści z zaistniałego czynu. Warto dodać, że powyżej opisane przestępstwa ścigane są z urzędu, z oskarżenia publicznego. Warto mieć to na uwadze w kontekście zbierania materiału dowodowego, aby nie wejść w kompetencje zastrzeżone dla uprawnionych organów.

CZYN NIEUCZCIWEJ KONKURENCJI

Ingerencja w infrastrukturę telekomunikacyjną oraz czerpanie korzyści z bezumownego korzystania z włókien światłowodowych właściciela infrastruktury telekomunikacyjnej z całą pewnością jest działaniem niezgodnym z prawem oraz dobrymi obyczajami. Zagroza i narusza interes właściciela infrastruktury, może być zatem uznane za czyn nieuczciwej konkurencji.

Czynem nieuczciwej konkurencji jest zachowanie określone w art. 3 ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji¹⁶ (dalej: u.z.n.k.), które wymaga kumulatywnego zaistnienia trzech przesłanek takiego czynu¹⁷:

1. musi być związany z prowadzoną działalnością gospodarczą,
2. być niezgodny z prawem lub dobrymi obyczajami,
3. musi zagrażać lub naruszać interesy innego przedsiębiorcy.

Zatem dla przedmiotowego czynu powyższe przesłanki będą spełnione. Należy pamiętać, że na potrzeby prawi-

12. A. Herzog [w:] *Kodeks Karny. Komentarz*; red. R. A. Stefański, wyd. 2, Wydawnictwo C.H. Beck, Warszawa 2015, s. 1599.

13. Łapownictwo menadżerskie.

14. Potulski [w:] *Kodeks Karny. Komentarz*; red. R. A. Stefański, wyd. 2, Wydawnictwo C.H. Beck, Warszawa 2015 s. 1725.

15. jw. s. 1727.

dłowego udokumentowania winy oraz wyceny szkody na potrzeby procesowe warto zadbać o dobrze przygotowany i kompletny materiał dowodowy. Jego zebranie i opracowanie będzie powiększało szkodę, a co za tym idzie, roszczenie jej naprawienia od pozwanego podmiotu.

Wydaje się, że oparcie zarzutów i roszczeń na tym akcie prawnym będzie prawdopodobnie najkorzystniejsze dla poszkodowanego podmiotu, ponieważ u.z.n.k. ma właśnie strzec prawidłowych relacji gospodarczych i poszanowania zasad czystej konkurencji.

Żądanie naprawienia szkód

Zgodnie z przepisem art. 18 ust. 1 u.z.n.k., w razie dokonania czynu nieuczciwej konkurencji przedsiębiorca, którego interes został zagrożony lub naruszony, może żądać:

1. zaniechania niedozwolonych działań,
 2. usunięcia skutków niedozwolonych działań,
 3. złożenia jednokrotnego lub wielokrotnego oświadczenia odpowiedniej treści i w odpowiedniej formie,
 4. naprawienia wyrządzonej szkody, na zasadach ogólnych,
 5. wydania bezpodstawnie uzyskanych korzyści, na zasadach ogólnych,
 6. zasądzenia odpowiedniej sumy pieniężnej na określony cel społeczny związany ze wspieraniem kultury polskiej lub ochroną dziedzictwa narodowego – jeżeli czyn nieuczciwej konkurencji był zawiniony.
- Warto podkreślić, że na podstawie ww. artykułu u.z.n.k. poszkodowany właściciel infrastruktury telekomunikacyjnej poza oczywistym naprawieniem szkody i wydaniem uzyskanych korzyści, może od sprawcy żądać złożenia odpowiedniego oświadczenia. Podanie takiego oświadczenia do publicznej wiadomości będzie dotkliwe, ponieważ ujawni, w jaki sposób oszust próbował uzyskać przewagę nad konkurencją. Spowoduje to uszczerbek wizerunkowy i utratę wiarygodności w oczach klientów.

Oczywiście kwalifikacja czynu ściśle jest związana z okolicznościami, które do niego doprowadziły, zatem powyższa analiza nie wyczerpuje konstrukcji odpowiedzialności oraz dochodzenia roszczeń.

Podsumowanie

430 tys. kilometrów linii światłowodowych, 12 157 operatorów, spadające marże przy rosnących kosztach utrzymania infrastruktury i potencjalny zysk rządu kilkunastu tysięcy złotych miesięcznie, przy nieziden-

tyfikowanym i nieskatalogowanym dotychczas fraudzie to pewna pokusa do nieuczciwego działania.

Na chwilę obecną ciężko oszacować skalę zjawiska, ale można domniemywać, że ze względu na niewymagające technicznie i organizacyjne możliwości oraz spore korzyści finansowe przy ograniczonym ryzyku, takie przestępcze działania nie są sporadyczne.

Bezpieczeństwo każdego biznesu, w tym telekomunikacyjnego, to również zabezpieczenie własnej infrastruktury przed nieautoryzowanym wykorzystaniem. Brak należytej dbałości prowadzi do utraty przychodów, które zasilają konto nieuczciwego konkurenta, dając mu szansę na uzyskanie przewagi biznesowej.

Sparafrazowanie przysłowia zacerpnięte z offroadu pozostawiam czytelnikom: „Czym bardziej uważasz, że twoje auto jest terenowe, tym dalej będziesz szedł po pomoc”. ✓

BIBLIOGRAFIA

1. Coroczne raporty o stanie infrastruktury telekomunikacyjnej za lata 2010-2016 oraz Raporty o stanie rynku telekomunikacyjnego za lata 2010-2016 opracowane przez Urząd Komunikacji Elektronicznej.
2. Rejestr przedsiębiorców telekomunikacyjnych na potrzeby Centralnego Repozytorium Informacji Publicznej, stan na 31.10.2017 r.
3. Raport pokrycia terytorium Rzeczypospolitej Polskiej istniejącą infrastrukturą telekomunikacyjną oraz budynkami umożliwiającymi kolokację
4. E. Nowińska, M. du Vall *Komentarz do ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji*, wyd. 4, LexisNexis Warszawa 2008, str. 45.
5. A. Herzog [w:] *Kodeks Karny. Komentarz*; red. R. A. Stefański, wyd. 2, Wydawnictwo C.H. Beck, Warszawa 2015, s. 1599.
6. Potulski [w:] *Kodeks Karny. Komentarz*; red. R. A. Stefański, wyd. 2, Wydawnictwo C.H. Beck, Warszawa 2015 s. 1725.
7. Ustawa z 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (Dz. U. 1993, Nr 47, poz. 211 ze zm.).

Źródła internetowe:

1. <https://www.telko.in/> dostęp: 2017-12-04
2. <http://mapy.geoportal.gov.pl/> dostęp: 2017-12-04
3. <https://pit.uke.gov.pl/> dostęp: 2017-12-04
4. www.sspw.wrotapodlasia.pl dostęp: 2017-12-04

16. Ustawa z 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (Dz. U. 1993, Nr 47, poz. 211 ze zm.).

17. E. Nowińska, M. du Vall *Komentarz do ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji*, wyd. 4, LexisNexis, Warszawa 2008, str. 45.